

Epílogo.

Escrito por Antonio Soliño Troncoso
Luns, 02 Abril 2012 18:07

Cando espertei non me doía a cabeza, e quizais debería. Onte, tras saír da cervexaría, o primeiro impulso levounos ao *Teatro Español*; inmediatamente, rexeitamos a idea: a función comezara había xa tempo. Para mitigar a frustración, decidimos buscar onde cear algo. Anoitecía. As rúas eran un fervedoiro no que a xente estaba, ía, e viña; nós con ela. Entramos nun restaurante da zona e acomodámonos. Unha hora despois dabamos cabo da botella de mencia que pediramos para acompañar os *cogoll*
os

con ventrecha de bonito e as costelas adobadas, mentres tanto, nunha punta da mesa, esperaba un arroz con leite. Fóra seguía o bulicio, oíase dentro. Nós tiñamos claro que en canto saísemos do restaurante iríamos ao

Populart

, na rúa

Huertas

, veciño ben avido do vello

Parnasillo

del Príncipe

. Cando chegou o momento comprobamos que estaba ata os topes, coma sempre. Con moito traballo e algo de sorte acadamos un sitio preferente e, ao tempo que escoitabamos como un animoso quinteto, con máis ganas que acerto, versionaba, unha tras outra, clásicas pezas de *blues*

, lentamente, fomos cocéndonos a

Epílogo.

Escrito por Antonio Soliño Troncoso
Luns, 02 Abril 2012 18:07

gin-tónicos

. Xa de madrugada, deixamos o

Populart

.

Na rúa a temperatura era menor que no local, secasí aínda alta. Decidimos tomar a última do día na *Plaza de Santa Ana* e mentres o faciamos podemos comprobar que persistía o ambiente, se ben é certo que agora a media de idade diminuíra. Idades iniciáticas, se cadra, acaso non todas. Iamos xa de retirada, á altura do *Teatro de la Comedia*

, cando, entre a xente que deambula, vexo un grupo de rapazas, de moi bo estar, tomando cervexa e divertíndose. De pronto, unha do grupo, atacada pola necesidade, da as costas ao círculo que forman e, á vez que se agacha, sobe o escasísimo vestido para, con toda naturalidade, mexar cara ao centro da rúa. Practicamente, ninguén se inmuta. Unha vez aliviada segue parolando animadamente coas amigas. A situación lembroume aquela de hai uns días en

Campo Maior

; esta máis doada de ver, naturalmente.

Coa alborada chegou a última xornada desta viaxe. A primeira hora da mañá, mentres gran parte da cidade durmía, camiño do *Thyssen*, creo recoñecer a man de *Siza* na reordenación urbana da *Carrera*

de San Jerónimo

, concretamente no tramo comprendido entre

Neptuno

e o

Congreso

. Ante o

Thyssen

, só chegar, un cartel colocado ao efecto infórmanos de que, aínda sen abrir as portas, as entradas xa están esgotadas para ese día.

María José

desilusionouse, eu por ela. Había que improvisar un plan. Decidimos inicialo visitando os interiores das obras do recoñecido arquitecto ecléctico

Antonio

Palacios

que fosen, na actualidade, de acceso público. Nas cábalas preliminares facemos unha excepción: coñecido, dende hai anos, o antigo

Epílogo.

Escrito por Antonio Soliño Troncoso
Luns, 02 Abril 2012 18:07

Hospital de Jornaleros

e a cúpula de vidro da súa igrexa, en

Maudes

, - hoxe

Consejería de Obras Públicas, Urbanismo y Transportes

da comunidade madrileña - esta obra, declarada Ben de Interese Cultural con categoría de Monumento, deixa de ser obxectivo. Centrémonos na actual casa do concello, antes

Palacio de Telecomunicaciones

, o antigo

Banco del Río de la Plata

, agora sede do

Instituto Cervantes

, e o antes e agora

Círculo de Bellas Artes

, os tres coa mesma catalogación patrimonial que o hospital.

Ao edificio da praza de *Cibeles* non puidemos entrar, por estar en obras. Aos outros dous, case fronte a fronte na rúa *Alcalá*, si.

Inda que xa coñeciamos dabondo o de *Bellas Artes*, estar sen almorzar serviu de desculpa para regresar a el. Fixémolo tranquilamente, almorzar digo, na

sala de conversaciones

- coñecida hoxe como

la pecera

-, xusto a carón de

El salto

de Léucade

, a escultura de

Moisés Huerta

elixida para tal lugar polo propio

Palacios

. Ao rematar fomos á beira da

Minerva

de

José Luís

Vasallo

e como ela, dende a terraza, puidemos contemplar admirables vistas da cidade; demorámonos canto quixemos. Máis tarde tocoulle quenda á biblioteca. Xa fóra, cruzamos a rúa e accedemos á sede do

Cervantes

: unha decepción. O edificio sufriu unha ampliación na década dos corenta, baixo dirección doutro arquitecto, e unha reforma na década dos oitenta. Como consecuencia das primeiras

Epílogo.

Escrito por Antonio Soliño Troncoso
Luns, 02 Abril 2012 18:07

obras perdeu o gran vestíbulo central e a vista da vidreira da cúpula. Xa o sabía, pero descoñecía o grao de repercusión. Saímos. A plena luz do día lembrei que ante este edificio, daquela en construción, disparou dúas veces o anarquista

Sancho Alegre

sobre o monarca

Alfonso XIII

, sen o resultado pretendido, un trece de abril de mil novecentos trece

.

Algo máis alá, na mesma rúa, emprázase o que foi *Banco Mercantil e Industrial*, proxectado tamén polo mestre porriñés, a quen rozo cando camiño ante el en dirección á

Puerta del Sol

. Torcemos cara á rúa

Tetuán

e pasamos por

Casa Labra

, local centenario no que se toman suculentas tapas e onde

Pablo Iglesias

fundou o

PSOE

. Logo baixamos en dirección ao

Teatro Real

e cruzámonos cunha imaxe de

Isabel II

sobre pedestal, presidindo a praza de igual nome, á que o escultor

Piquer i Duart

vestiu, en mil oitocentos cincuenta, dunha beleza e finura que, por non posuír, sempre

debeu envexar. Mentres a miro decátome de que estou a suar, e a suor faime reparar nun sol enfurecido pendurado do tan merecidamente literario ceo de

Madrid

. Tras rodear o

Palacio Real

desembocamos na

Plaza de la Armería

e quedo preso dunha nova decepción: o edificio que os arquitectos

Mansilla e Tuñón

están a construír para albergar o

Museo de las Colecciones Reales

, causa principal da camiñada, practicamente non se ve. Négame a baixar ao

Campo del Moro

sen ter a certeza absoluta de resultados compracentes. Xiramos.

Epílogo.

Escrito por Antonio Soliño Troncoso
Luns, 02 Abril 2012 18:07

Amodo, conseguimos chegar ao *CaixaForum*. Neste edificio, ideado polos arquitectos suízos *H erzog*
e
de Meuron
sobre os restos da antiga
Central Eléctrica del Mediodía
, iamos atopar motivo dabondo para xustificar o noso desprazamento a
Madrid
, isto é, as vangardas rusas. A exposición
ARTE Y ARQUITECTURA EN RUSIA 1915-1935
, sobre os cambios urbanos, arquitectónicos, escultóricos e pictóricos que introduce a
Revolución de Outubro, mostrados a través de debuxos, planos, fotografías cedidas polo
Museo Estatal de Arquitectura
Schúsev
de Moscova, fotografías de gran tamaño de
Richard Pare
, maquetas cedidas polo Museo Estatal de arte contemporánea de Tesalónica e pinturas
orixinais, foi unha oportunidade única para achegarme en profundidade á explosión creativa e
debate ideolóxico que, na época, se buscaba para a nova sociedade e as súas cidades. Os
artistas do momento formularon propostas espaciais que atendían ás necesidades da vida en
colectividade e á economía de movemento; e ensaiaron solucións e crearon linguaxes como o
Construtivismo
e o
Suprematismo
. Unhas obras, e un movemento, que debido á abrupta interrupción, imposta pola chegada ao
poder de
Stalin
e
Trotski,
non tivo tempo de amaneirarse, de podrecer un pouco, e quizais sexa isto o que fai que aínda
hoxe as percibamos frescas e modernas. Estivemos un tempo longo e gozoso contemplando
traballos dos irmáns
Veznin
,
Vladimir
Shújov, Tatlin
,
El
Lissitzski, Melnicov
,
Liubov
Popova, Rodchenko
,
Malevich...,
un prodixio de creatividade.

Epílogo.

Escrito por Antonio Soliño Troncoso
Luns, 02 Abril 2012 18:07

De alí a pouco, xa na *Gran Vía*, camiño da nacional seis, aínda tremendo polo vivido, vexo no horizonte, unha vez máis, o edificio *Capitol*. Un edificio *Feduc*
deseñado por *hi* e *E*
ced
, na década dos trinta, con chafrán curvo e torre pensada para recibir anuncios, no que se detectan claras influencias do expresionismo alemán. Unha obra icónica, fermosa e con atracción para os cineastas, na que o promocional de *Schweppes*, ancorado á torre, pasou a formar parte da súa imaxe no inconsciente de xeracións de madrileños e foráneos. Deixámolo atrás. Tamén a *Madrid*.

María José retoma os Concertos de *Brandenburg*. Mentres escoito recordo momentos da viaxe, imaxes concretas que ás veces retornan. Estaba nestas cando me invade o desacougo; sen saber como, ou sexa, coma sempre, ocorréuseme: deixara de visitar, en *Setúbal*, a *Escola Superior de Educação*, obra amada, dende hai anos, de *Álvaro Siza*, mestre vivo ao que máis admiro. Agora pouco podo facer para remedialo se non é pedirlle ao destino outra oportunidade. Tamén en *Cáceres* deixamos de achegarnos ao *Centro de Artes Visuales* da galerista e coleccionista *Helga de Alvear*, pero neste caso a decisión foi tomada pola súa condición de arestora incompleto. A calor déixase sentir con forza despois de dúas horas de autovía. Nunha área de servizo mercamos unha botella de auga, de litro e medio, que xa temos consumida cando entramos en *Benavente*. Queríamos facernos cun queixo zamorano e esta podía ser a oportunidade. Nas aforas da cidade abordo un home adulto pero aínda novo, delgado, vestido con chándal e zapatillas deportivas, atento, e de verbo moi doado. Conta que se está a celebrar unha gran feira na cidade e entende que nela non será difícil dar co que buscamos; anímanos a subir. Facémolo. Ao chegar ao cume da poboación atopámonos cun gran balbordo de coches. Logo de varias voltas conseguimos aparcar o noso nun mal campo a monte disposto para tal fin e invadido deles.

Epílogo.

Escrito por Antonio Soliño Troncoso
Luns, 02 Abril 2012 18:07

A feira reunía maquinaria agrícola ao aire libre e, baixo teito, exposición gandeira e postos de venda de produtos gastronómicos chegados de diversas partes da península ibérica.

Paseamos, observamos, catamos uns viños de *Toro* por cortesía do Concello da cidade anfitriona, e, finalmente, mercamos un queixo anello de ovella, de

Benavente

, e dous tarros de litro de distintos curtidos manchegos, coa oliva como protagonista. Cando saímos do recinto o barullo e o número de coches ía en aumento. Zafamos como puidemos e puxemos rumbo a

Puebla de Sanabria

Uns amigos víñannos falando moi ben, dende hai uns meses, dun restaurante, que nós sempre entenderamos situado en *Benavente*, e quixemos aproveitar a ocasión para coñecelo, a pesar de non ser hora axeitada para a cea e moito menos para o xantar. Cando lle preguntei ao tipo do chándal por

El Empalme

, así se chama o restaurante, contestoume que o único que coñecía con ese nome e destino estaba a sesenta quilómetros, en

Mombuey

,... e que non era para tanto como lle dicía. Ao máis que chegaba, segundo el, era a preparar ben os cogomelos - nisto coincidía cos nosos amigos -, alardeando o seu propietario nalgunha ocasión, seguiu dicindo, de que o mesmo rei de España os tomara un par de veces nas súas mesas cubertas por manteis de hule. Cando chegamos a

Mombuey

, nun cruzamento de camiños ben apartado da vila, atopamos unha edificación de planta baixa, tellado a dúas augas, presenza desoladora, e totalmente illada, era

El

Empalme

. Estaba pechado.

Xa case se rendeu o día cando pasamos fronte a *Verín*. Ao lonxe vemos, tremendo na paisaxe, as luces que semellando candeas mitigan a escuridade traída pola noite á vila, e á veciña

Monterrei

, onde as uvas xerminadas en parras de godello e mencía pronto serán protagonistas de ancestrais ritos. Agora, en

Allariz

, mentres esperamos nos sirvan a cea, remato estas notas, que tamén serán as últimas da viaxe. Ao chegar, tras aparcar o coche no

Campo da Barreira

, aos pés do

Epílogo.

Escrito por Antonio Soliño Troncoso
Luns, 02 Abril 2012 18:07

Real Mosteiro de Santa Clara,
no cal se custodia unha imaxe semellante a outra existente en
Évora
, a valiosa peza gótica
A Virxe
Abrideira
, doada por
Dona Violante
, esposa de
Alfonso X O Sabio
, rei tan vinculado a esta vila, aínda tomamos un ribeiro no
Roi
Xordo
. Despois, pasadas as once da noite, baixamos ata a
Praza
Maior
e, por esta vez, decidimos non ir ao
Tino Fandiño
. Entramos no máis recente e informal
A taberna do Pepiño
, engulimos outro ribeiro, e sentamos na única mesa baleira... Xa nos traen a cea.